

Förköpsinformation

Pensionsförsäkring med traditionell förvaltning

Gäller för försäkringar tecknade från och med 2017-01-01.
Senast uppdaterad 2023-10-01.
Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam

S2284 23-10-01

Innehåll

Vad gäller för försäkringsavtalet? 3
Vad gäller för premier? 5
Vad gäller för försäkring med traditionell förvaltning? 5
Vad gäller för efterlevandeskydd/ återbetalningsskydd? 7
Vad gäller för förmånstagarförordnandet? 8
Vad gäller för flytträtt? 9
Vad gäller för återköp? 10
Vad gäller vid utbetalning? 10
Vilka avgifter finns det? 10
Vilka skatteregler gäller? 11
Vårt hållbarhetsarbete 11
Behandling av personuppgifter 13
Om vi inte skulle komma överens 13
Om intressekonflikter 14
Prislista 15

Innan du tecknar en försäkring är det viktigt att ta del av den förköpsinformation som försäkringsgivaren är skyldig att lämna enligt lag.

Denna förköpsinformation gäller för pensionsförsäkring med traditionell förvaltning. Försäkringen beskrivs endast översiktligt.

De fullständiga försäkringsvillkoren finns på folksam.se/villkorliv.

För mer information och Folksams finansiella ställning se www.folksam.se/om-oss/om-folksam.

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Allmänt om försäkringen

Pensionsförsäkring med traditionell förvaltning, nedan kallad försäkringen, kan tecknas av såväl privatpersoner som företagare. För en del försäkringar krävs hälsoprövning vid tecknandet.

Försäkring med traditionell förvaltning passar för dig som vill:
- slippa fatta beslut om hur dina inbetalningar ska placeras,
- få trygghet genom garanterade och regelbundna utbetalningar,
- ha goda möjligheter till bra avkastning.

För försäkringsavtalet gäller Folksams försäkringsvillkor, försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt samt vad som anges i försäkringsbeskedet.

Folksams avtalsvillkor och information tillhandahålls på svenska. Kommunikation i dokumenten sker också på svenska.

Försäkringsgivare

Försäkringen tecknas hos försäkringsföretaget Folksam ömsesidig livförsäkring, organisationsnummer 502006-1585, nedan kallat Folksam. Att Folksam är ett ömsesidigt försäkringsbolag innebär att det ägs av försäkringstagarna. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kontaktuppgifter

Kontakta Folksam på telefonnummer 0771-950 950. Se även folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.

Tillsynsmyndighet

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.
Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm
telefon: 08-408 980 00
e-post: finansinspektionen@fi.se
webb: fi.se

Folksams marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.
Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad
telefon: 0771-42 33 00
e-post: konsumenetverket@konsumenstverket.se
webb: konsumentverket.se

Försäkringstagare och försäkrad

Försäkringstagaren är den som äger försäkringen. Den försäkrade är den person som har sitt liv försäkrat. Försäkringstagaren/försäkrad benämns nedan i du-form.

När försäkringen börjar gälla

Folksams ansvar inträder dagen efter att försäkringstagaren ansökt om försäkring, eller antog ett anbud från Folksam, under förutsättning att försäkringen kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll samt att det inte av ansökningshandlingarna eller på annat sätt framgår att försäkringen ska träda i kraft senare. Om försäkringen ska träda i kraft senare, inträder Folksams ansvar vid den tidpunkten.

Folksam skickar ett försäkringsbesked till försäkringstagaren som en bekräftelse på försäkringsavtalet.

Du kan se uppgifter om din försäkring under Logga in – Mina sidor. Försäkringsavtalet gäller till dess att utbetalningarna från försäkringen upphör.

Ångerrätt
Enligt lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler har du rätt att ångra ingånget avtal. Om du vill utnyttja sådan ångerrätt ska du muntligen eller skriftligen meddela detta till Folksam inom 30 dagar från det att du får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Återbetalning sker då av det lägsta av, å ena sidan, gjord inbetalning på försäkringen eller, å andra sidan, aktuellt värde på försäkringsavtalet. Avdrag görs för eventuella kostnader för försäkringsskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående.

Oriktiga uppgifter
Försäkringsavtalet grundas på de uppgifter som du har lämnat till Folksam. Om någon uppgift som du lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som anges för sådant.

Om oriktiga eller ofullständiga uppgifter lämnats, kan försäkringen begränsas eller bli ogiltig och/eller kan Folksam vara fritt från ansvar för inträffat försäkringsfall. Inbetalda riskpremier för förfluten tid återbetalas inte.

Om försäkringsavtalet är ogiltigt eller Folksam är fritt från ansvar enligt försäkringsavtalslagen, är Folksams betalningsskyldighet inskränkt till ett belopp motsvarande högst återköpsvärdet för försäkringen.

Din rätt att ändra försäkringen
Om försäkringsbehovet ändras kan försäkringen anpassas inom ramen för gällande lagar och försäkringstekniska regler. Du kan ändra utbetalningsåldern eller längden på utbetalningstiden enligt de bestämmelser som framgår av försäkringsvillkoren.

Folksams rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen
Folksams rätt att under försäkringstiden ändra försäkringsvillkoren och försäkringsavtalet är begränsad. Ändring kan ske om det är nödvändigt på grund av ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Detsamma gäller om en sådan rätt särskilt avtalats eller om förutsättningarna för avtalet förändrats på så sätt att en ändring i försäkringsvillkoren behövs av försäkringstekniska skäl, på grund av försäkringens art eller om ändring i försäkringsvillkoren är nödvändig på grund av någon annan särskild omständighet.En ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft en månad efter det att Folksam avsänt meddelande om ändringen eller vid den tidpunkt som följer av lag eller myndighets föreskrift. Normalt sker sådan ändring vid slutet av en premieperiod. En ändring som kan anses vara obetydlig eller till fördel för försäkringstagarna får genomföras utan särskild information. Folksam kan ändra nivån och sättet att ta ut avgifter under försäkringstiden. Normalt sker det vid slutet av en premieperiod och ändringen träder då ikraft vid nästa premieperiod.

För försäkring med traditionell förvaltning finns vidare en rätt till ändring bland annat om den behövs för att uppfylla kravet på god standard på kontroll över föräskringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker samt i dne utsträckning det krävs för att upprätthålla en skälig prissättning och skälig fördelning av risker samt överskott inom försäkringstagarkollektivet.

Överlåtelse
Normalt kan försäkringen inte överlåtas till annan person.

Belåning och pantsättning
Försäkringen får inte belånas eller pantsättas.

Utmätning
Försäkringen kan normalt inte utmätas. För att försäkringen ska vara utmätningsfri under försäkringstiden krävs att premieinbetalningen är någorlunda jämnt fördelad.

Inskränkningar i försäkringens giltighet
Utöver det som nämns ovan under Oriktiga uppgifter, kan återbetalningsskyddet i försäkringen begränsas (eller särskilda bestämmelser för försäkringens giltighet gälla) vid särskild riskfylld verksamhet, självmord, flygning, grov vårdslöshet, krig och politiska oroligheter, atomkärnprocess och terroristhandling. Du kan läsa mer om begränsningarna i försäkringsvillkoren.

Vad gäller för premier?

Försäkringar kan tecknas med olika premiebetalningssätt:
- engångspremie
- löpande engångspremie
- löpande fast premie

Engångspremie

En engångspremie innebär att premien betalas vid ett enda tillfälle. Utifrån den inbetalda premien bestäms ett garanterat försäkringsbelopp. Folksams antaganden vid premiebetalningstillfället bestämmer hur stort garanterat försäkringsbelopp en premie ger.

Löpande engångspremie

Löpande engångspremie innebär att för varje inbetald premie bestäms ett delförsäkringsbelopp. Summan av dessa delförsäkringsbelopp blir det slutliga garanterade försäkringsbeloppet. Folksams antaganden, vid varje premieinbetalningstillfälle, bestämmer hur stort garanterat försäkringsbelopp en premie ger.

Antagandena om dödlighet, ränta, avkastningsskatt och kostnader kan förändras. För de framtida premierna kan det därför inte, i förväg, lämnas någon utfästelse om det garanterade försäkringsbeloppets storlek.

Löpande fast premie

En löpande fast premie innebär att premiens storlek i förhållande till försäkringsbeloppet är bestämd i förväg och inte kan ändras av Folksam under försäkringstiden. Inbetalda premier bygger upp ett garantivärde, som säkerställer utbetalning av det avtalade försäkringsbeloppet.

Om premien ändras påverkas även försäkringsbeloppet. Avbryts premiebetalningen helt, görs försäkringen om till en premiefri försäkring, så kallat fribrev, i förhållande till de premier som inbetalats.

Premieinbetalning

Den lägsta och högsta sparpremie som kan betalas för försäkringen framgår av Prislista.

Du kan när som helst ändra premien, betala in extra premie och göra uppehåll med premieinbetalningen. Inbetalning kan ske via faktura eller via autogiro. Du kan avbryta premieinbetalningen när som helst för försäkring med löpande engångspremie. När din försäkring börjat betalas ut är det inte längre möjligt att betala in premier.

Avbruten premieinbetalning innebär att dittills inbetalda premier ligger till grund för återbetalningsskyddet. Förändring av premie kan eventuellt påverka riskskyddet.

Vad gäller för försäkring med traditionell förvaltning?

Vid traditionell förvaltning är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag.

En placering i traditionell försäkring är förenad med viss risk. I traditionell försäkring finns dock en garanti vid utbetalning, vilket innebär att du inte kan få mindre än vad vi har garanterat dig. Lyckas Folksam få en högre avkastning än den garanterade räntan får du del av den. Beroende på resultatet i kapitalförvaltningen kan ditt försäkringskapital både öka och minska i värde.

För att minimera risk tas särskild hänsyn till försäkringarnas löptid vid sammansättning av placeringstillgångarna. Målet för förvaltningen i Folksam är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner.

För förvaltningen gäller bland annat placeringsreglerna i försäkringsrörelselagen, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksams egna regler för miljö- och etikhänsyn.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam ser löpande över livslängdsantagandena. För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Folksams styrelse fastställer varje år placeringsriktlinjer. I dessa anges hur tillgångarna ska fördelas mellan de olika tillgångsslagen.

Placeringsriktlinjer per den 31 december 2022

Riktmärken för tillgångsslagen	Nedre gräns	Övre gräns
Räntebärande	20 %	79 %
Aktier	15 %	35 %
Fastigheter	5 %	15 %
Specialplaceringar	1 %	20 %

Portföljsammansättning per den 31 december 2022

Svenska aktier	17,2 %
Utländska aktier	15,6 %
Räntebärande placeringar	48,1 %
Fastigheter	10,5 %
Specialplaceringar	8,6 %

Den 31 december 2022 uppgick placeringstillgångarnas marknadsvärde till 113,1 miljarder kronor. Av dessa utgjordes 48,1 procent av räntebärande papper, 17,2 procent av svenska aktier, 15,6 procent utländska aktier, 10,5 procent av fastighetsinnehav och 8,6 procent av specialplaceringar.

För mer information om Folksams placeringar, se bolagets årsredovisning och folksam.se.

Garantivärde (tekniskt återköpsvärde)

Med garantivärde eller tekniskt återköpsvärde avses det vid varje tidpunkt beräknade värdet av Folksams förpliktelser enligt försäkringsavtalet med hänsyn till dittills inbetalda premier. Beräkning sker med beaktande av antaganden om dödlighet, driftskostnader, andra belastningar, skatt och ränta. För närvarande används 80 procent av inbetald premie som underlag för beräkning av garantivärdet.

Antaganden

Antaganden om dödlighet beräknas efter tillgänglig statistik för ålder samt enligt riskklassindelningar och med ett säkerhetstillägg. Vid försäkring kopplad till ett anställningsförhållande tillkommer kön som en faktor i beräkningen. Antaganden om driftskostnader avser att täcka de verkliga kostnaderna. Ränta antas för närvarande till en procent före avdrag för driftskostnader och avkastningsskatt.

Överskott och försäkringskapital

Om utvecklingen av dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och kapitalavkastning totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits när det garanterade försäkringsbeloppet beräknats uppstår ett överskott.

En försäkring med traditionell förvaltning berättigar till en andel av överskottet. Överskottet fördelas på försäkringar med hjälp av bland annat den återbäringsränta som används när försäkringskapitalet beräknas. Återbäringsräntan kan ändras och utjämnas över tiden, i syfte att långsiktigt upprätthålla målet för den kollektiva konsolideringsgraden. Återbäringsräntan kan variera mellan olika delbestånd. Återbäringsräntan kan variera beroende på försäkringstidens längd och när premieinbetalning skett. För aktuell återbäringsränta se folksam.se.

Försäkringskapitalet är försäkringens aktuella värde vid var tidpunkt med hänsyn till
- premieinbetalningar
- utbetalningar
- återbäringsränta
- riskpremie, kostnad för återbetalningsskydd vid dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt
- att försäkringen ändras, eller upphör, vid dödsfall.

En försäkrings andel av överskottet motsvaras av skillnaden mellan försäkringskapitalet och det beräknade värdet av Folksams garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtalet med senast gällande antaganden.

Överskott och därmed återbäringen är inte garanterat, vilket innebär att överskottet kan reduceras för att täcka uppkomna förluster.

Överskottet kan dessutom reduceras om Folksams solvenssituation är sådan att åtagandena gentemot kvarvarande försäkringstagare riskeras (solvensjustering).

Fördelning och tilldelning av överskott ska följa kontributionsprincipen. Detta innebär att fördelning av överskott i möjligaste mån ska baseras på den enskilda försäkringens bidrag till överskottet. Om försäkringsavtalet avslutas i förtid genom återköp eller flytt ska Folksam säkerställa att återköpet respektive flytten varken missgynnar den lämnande försäkringstagaren/ersättningsberättigade eller det kvarvarande försäkringstagarkollektivet.

Om återköp eller flytt sker inom 15 år från teckningstidpunkten kan det därför medföra att justeringar kan bli aktuella av det återköpsbara respektive flyttbara värdet. För inbetalda premier gäller motsvarande om återköp sker inom 15 år från tidpunkten för inbetalning. För inflyttat kapital gäller även motsvarande om återköp eller flytt sker inom 15 år från tidpunkten för inflytt.

Såväl det återköpsbara som det flyttbara värdet kan även, oavsett tidpunkt, komma att reduceras vid återköp och flytt om Folksams konsolideringsgrad vid tidpunkten för återköpet eller flytten är lägre än den vid var tid gällande procentsats som beslutats av Folksam (marknadsvärdesjustering). För närvarande gäller 104 procent. Solvensjustering enligt ovan kan också ske.

Kollektiv konsolideringsgrad

Kollektiv konsolidering beräknas som tillgångarna enligt marknadsvärde i förhållande till de totala åtagandena mot kunderna inklusive fördelade överskott. Om nivån är 100 procent innebär det en exakt täckning av åtagandena.

Den kollektiva konsolideringen ska ligga mellan 100 och 120 procent. Målnivån för den kollektiva konsolideringen är 112 procent. Målet för konsolideringsgraden fastställs av Folksams styrelse. Återbäringsräntan fastställs så att konsolideringsgraden ligger mellan 100 och 120 procent. Återbäringsräntan omprövas en gång i månaden och dess nivå beslutas av Folksams verkställande direktör. Återbäringsräntan kan variera för olika delbestånd.

Om den kollektiva konsolideringen överstiger den övre gränsen (120 procent) i mer än tolv månader ska en plan tas fram med syfte att återställa konsolideringen till en nivå inom intervallet inom tolv månader. Om den kollektiva konsolideringen understiger den nedre gränsen (100 procent) i mer än sex månader ska en engångsreallokering (engångsåtertag av återbäring) ske inom arton månader. En engångsreallokering ska syfta till att den kollektiva konsolideringen når nivån 104 procent.

Folksams konsolideringsgrad och ekonomiska ställning i övrigt framgår av Folksams årsredovisning, som finns på folksam.se.

Vad gäller för efterlevandeskydd/återbetalningsskydd?

Om du vill att din familj ska få utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall, kan du teckna till ett försäkringsskydd i form av efterlevandeskydd/återbetalningsskydd. Du bestämmer själv vem som ska ha pengarna, se *Vad gäller för förmånstagarförordnandet?*

Du bestämmer också hur länge utbetalningen ska pågå, dock lägst 5 och högst 20 år.

Du betalar ingen avgift för detta efterlevandeskydd/återbetalningsskydd. Däremot får du inte ta del av de arvsvinster som uppstår inom försäkringskollektivet när försäkringstagare som inte har valt återbetalningsskydd avlider. Arvsvinsterna fördelas i stället på de försäkringstagare som inte har valt återbetalningsskydd. Din ålderspension blir därför något lägre än om du inte hade valt återbetalningsskyddet.

Med efterlevandeskydd/återbetalningsskydd

För försäkring med efterlevandeskydd/återbetalningsskydd gäller att:

- Vid dödsfall före pensionsåldern betalas det aktuella garantivärdet ut periodiskt i form av en ett efterlevandeskydd/återbetalningsskydd.
- Vid dödsfall under utbetalningstiden fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare så länge efterlevandeskydd/återbetalningsskydd gäller enligt avtalet.

Utöver garantivärdet kan tilläggsbelopp betalas ut. Det är flera faktorer som avgör om utbetalningen utöver garantivärdet är möjlig. Överskott är en nödvändig men inte alltid tillräcklig förutsättning för tilläggsbelopp.

Utan efterlevandeskydd/återbetalningsskydd

Om du saknar efterlevandeskydd/återbetalningsskydd upphör försäkringen att gälla vid eventuellt dödsfall. Utbetalning till dödsbo kan i vissa fall ske vid överskott, se nedan:

- Om du avlider innan du har börjat lyfta pensionen utbetalas eventuellt preliminärt fördelat överskott, som har uppstått under försäkringstiden, till dödsboet
- Om du avlider efter att ha börjat lyfta pensionen utbetalas det preliminärt fördelade överskott som har uppkommit under det senaste försäkringsåret ut till dödsboet.

Vad gäller för förmånstagarförordnandet?

Generellt förmånstagarförordnande

Förmånstagarförordnandet fastställer vem som har rätt till utbetalning från försäkringen vid dödsfall. För försäkring med efterlevandeskydd/återbetalningsskydd gäller ett generellt förmånstagarförordnande, om den som har rätt att ändra förmånstagarförordnandet inte har gjort ett särskilt förmånstagarförordnande. Rätten att upprätta och ändra förmånstagarförordnandet tillkommer försäkringstagaren och, efter dennes död, förmånstagare med förfoganderätt. För försäkringen gäller följande förmånstagarförordnande:

Förmånstagare vid dödsfall i nämnd ordning:

1. Den försäkrades make/registrerade partner
2. Den försäkrades barn. Härmed avses barn som är arvsberättigade efter den försäkrade.
3. Barn till den försäkrades make/registrerade partner samt fosterbarn.

Efter den försäkrades död har förmånstagare förfoganderätt till försäkringen.

Om vid försäkrades död, ett förmånstagrförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare, upphör försäkringen att gälla.

Särskilt förmånstagarförordnande

Den som vill ändra förmånstagare måste göra det genom skriftlig anmälan till Folksam. Anmälan kan göras i samband med tecknandet av försäkringen eller senare. Förmånstagarförordnandet gäller från och med den dag anmälan inkommer till Folksam. Försäkringstagaren och förmånstagare med förfoganderätt kan ändra förmånstagare inom kretsen av möjliga förmånstagare enligt inkomstskattelagen.

Möjliga förmånstagare till återbetalningsskydd och efterlevandepension är:

- den försäkrades make/före detta make, registrerade partner/före detta registrerade partner eller sambo/före detta sambo
- arvsberättigade barn eller fosterbarn till den försäkrade
- arvsberättigade barn eller fosterbarn till den försäkrades make/före detta make, registrerade partner/före detta registrerad partner eller sambo/före detta sambo.

Förordnande som omfattar annan person är i den delen utan verkan. Om vid försäkrades död, ett förmånstagarförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare, upphör försäkringen att gälla.

Vissa förmånstagare måste namnges
Sambo som ska vara förmånstagare måste vara namngiven för att förordnandet ska vara giltigt. Förordnande till förmån för sambo gäller inte då samboendet upphört, oavsett om sambon är namngiven.

Före detta make/före detta registrerad partner/före detta sambo som ska vara förmånstagare måste anges med namn samt med relation till den försäkrade.

Fosterbarn eller styvbarn som ska vara förmånstagare måste anges med namn samt med relation till den försäkrade.

Avstående
Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. I avstående eller avliden förmånstagares ställe träder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet.

Avstående förmånstagare återinträder om förmånstagare i senare led saknas så att förmånstagarförordnadet inte går att verkställa.

Vad gäller för flytträtt?

En pensionsförsäkring med återbetalningsskydd/efterlevandeskydd har flytträtt.

Försäkringstagaren har möjlighet att överföra försäkringskapitalet i en pensionsförsäkring som avser ålderspension till en annan pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare eller till annan pensionsförsäkring hos Folksam.

En flytt får tidigast ske ett år efter det att försäkringsavtalet ingicks och måste avse hela försäkringskapitalet samt vara möjlig med hänsyn till försäkringens art. Flytt kan inte ske från försäkring som vid flyttidpunkten inte har återbetalningsskydd/efterlevandeskydd.

Den försäkrade har dock rätt att före den avtalade pensionsåldern enligt försäkringsavtalet komplettera ålderspensionen med ett återbetalningsskydd för att därefter ha möjlighet att flytta. Det krävs då att den försäkrade genomgår en hälsoprövning med godkänt resultat.

Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension även om försäkringen innehåller återbetalningsskydd/efterlevandeskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall. Flytt genomförs om den bedöms överensstämma med inkomstskattelagens regler. Försäkringsavtalet upphör att gälla när försäkringskapitalet överförs till mottagande försäkringsgivare. Vid flytt från Folksam upphör återbetalningsskydd/efterlevandeskydd och premiebefrielseförsäkring att gälla.

Vid beräkning av det flyttbara försäkringskapitalet görs avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt flyttavgift. Det flyttbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet.

Läs mer om justeringar i avsnittet överskott och försäkringskapital. För flytten har Folksam rätt att ta ut en flyttavgift, se *Prislista*.

Flyttavgiften består av en administrativ avgift samt i vissa fall av en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Kvarstående anskaffningskostnader kan vara lön till Folksams försäkringsrådgivare eller ersättning till förmedlare för rådgivning, och är kostnader som vid tidpunkten för flytten ännu inte hunnits täckas genom försäkringsavgift.

Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för flytt av försäkringskapitalet samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se.

Om du överväger att flytta ut försäkringskapital till fondförsäkring, jämför gärna den förvaltningsformen med traditionell försäkring, som gäller för din pension i Folksam. Se Prislista.

Du kan innan flytten är genomförd ångra att flytten ska genomföras. När den är genomförd och försäkringen är avslutad går det inte att ångra flytten.

Om du flyttar en försäkring till Folksam, från en annan försäkringsgivare, behöver du inte betala någon flyttavgift till oss.

Vid inflytt sätter Folksam för närvarande av 80 procent av inflyttat kapital för beräkning av garanterat pensionsbelopp. Resterande 20 procent bildar ett överskott, som fördelas preliminärt på din försäkring. För eventuellt framtida flyttkapital till försäkringen har Folksam rätt att ändra hur stor del av inflyttat kapital som garanteras. Om det finns en rätt att flytta in framtida kapital i försäkringen eller inte regleras enligt Folksams regelverk för flytt till befintlig försäkring.

För inflyttat försäkringskapital gäller samma placeringsregler som för premieinbetalningar.

Vad gäller för återköp?

Pensionsförsäkringar kan i princip inte återköpas. Återköp kan endast bli aktuellt i de fall då det är förenligt med inkomstskattelagen.Vid återköp utbetalas ett värde motsvarande försäkringskapitalet, efter avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt återköpsavgift. Det återköpsbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet. Läs mer om justeringar under *Överskott och försäkringskapital*.

Återköpsavgiften består av en administrativ avgift samt i vissa fall en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för återköp samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se.

Vad gäller vid utbetalning?

Ålderspensionen

Du bestämmer själv från vilken ålder, och hur länge, ålderspensionen ska betalas ut. Du kan lyfta pensionen tidigast från 55 och senast från 85 års ålder, och utbetalningen kan pågå livet ut eller under en begränsad tid på lägst 5 och högst 20 år.

Ålderspensionens storlek beror på hur mycket sparpremier du betalar in, hur lång utbetalningstid du har valt, storleken på skatt och avgifter och – inte minst – hur värdeutvecklingen och överskottsmedel i form av återbäring påverkar din pensionsförsäkring.

Utbetalning av periodiska belopp

Utbetalningstermin, det vill säga med vilken regelbundenhet pensionskapitalet betalas ut, är normalt månadsvis i efterskott. Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid avtalad utbetalningstidpunkt är lägre än de minimigränser som Folksam vid var tid tillämpar kan hela värdet utbetalas vid ett och samma tillfälle.

Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter att den som gör anspråk på utbetalning fullgjort vad som åligger honom/henne. Vid dröjsmål utgår ränta enligt räntelagen. Även om dröjsmål inte föreligger utgår ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Reglerna kan ändras.

Vilka avgifter finns det?

Avgifterna som gäller för denna försäkring framgår av *Prislista*.

Vilka skatteregler gäller?

I korthet gäller följande skatteregler:

Avkastningsskatt
Försäkringskapitalet beskattas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Kapitalunderlag är ingående försäkringskapital den 1 januari. Skatteunderlag är kapitalunderlaget multiplicerat med föregående års genomsnittliga statslåneräntan, dock minst 0,5 procent.

Skatteunderlaget beskattas sedan med 15 procent. Avkastningsskatten betalas in av Folksam, som är den skattskyldiga. Folksam tar ut skatten årsvis genom uttag från försäkringskapitalet. Skatten tas ut under hela försäkringstiden samt även vid utbetalning och eventuellt återköp eller flytt.

Inkomstskatt vid utbetalning
All utbetalning ur pensionsförsäkringen är inkomstskattepliktig. Folksam gör därför skatteavdrag i samband med utbetalningen. Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen.

Avdragsrätt
För privat pensionsförsäkring saknas avdragsrätt.

Avdragsrätt näringsidkare och anställda utan pensionsrätt
Den som har inkomst av aktiv näringsverksamhet eller är anställd utan pensionsrätt får göra avdrag för egna premier upp till 35 procent av inkomsten. Avdraget får dock inte överstiga 10 prisbasbelopp.

Om du är enskild näringsidkare eller delägare i handels- eller kommanditbolag, får du göra avdrag för löneskatten när du lämnar inkomstdeklaration för företaget.

Huvudregeln för tjänstepension
Arbetsgivare har rätt att göra avdrag för premier motsvarande 35 procent av den anställdes lön. Avdraget per anställd får dock inte överstiga tio prisbasbelopp.

Kompletteringsregeln för tjänstepension
I samband med ändring av pensionsavtal eller förtida avgång kan ett högre avdrag behövas för tjänstepensionspremier. Kompletteringsregeln medger avdrag för pensionspremier som ska ge den anställde ålderspension på en viss nivå i förhållande till den pensionsgrundande lönen. Vid full intjänandetid, lägst 30 år, kan följande pensionsnivåer från 65 års ålder tryggas:

20 procent av årslön upp till 7,5 prisbasbelopp
70 procent av årslön mellan 7,5 och 20 prisbasbelopp
40 procent av årslön mellan 20 och 30 prisbasbelopp

Om arbetsgivaren utfäster pension att utbetalas före 65 års ålder gäller ovannämnda nivåer med den skillnaden att 80 procent är den maximala pensionen för lönedel under 7,5 prisbasbelopp.

Gemensamma regler
Enskild näringsidkare och arbetsgivare ska betala särskild löneskatt på sina pensionskostnader som framgår av *Prislista*. Löneskatten är avdragsgill vid företagets inkomsttaxering.

Vårt hållbarhetsarbete

Våra investeringskriterier rör alla tillgångsslag. Konkret innebär det att hållbarhet är en integrerad del när vi konstruerar vår aktieportfölj, när vi lånar ut pengar till exempelvis stater och kommuner genom att vi köper deras räntebärande instrument eller när vi skall förvärva en fastighet. Detsamma gäller vid förvärv av en onoterad tillgång eller fond, vilka vi brukar samla under namnet specialplaceringar.

Vi påverkar

Vårt mål är i första hand inte att välja bort investeringar, utan påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta sitt ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Vi utesluter

Det finns verksamheter som vi helt avstår från att investera i. Det handlar om sådant som står i strid med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper såsom tobaks- och spelbranschen. Vi har även uteslutande kriterier som grundar sig på internationella normer och konventioner och där utesluter vi kontroversiella vapen (klusterbomber och kemiska vapen). Likaså utesluts kärnvapen även om det inte finns någon konvention kring detta.

Användningen av kärnvapen står dock i strid mot grundläggande mänskliga rättigheter.

Policy för på vilket sätt hållbarhetsrisker är integrerade i Folksams investeringsbeslutsprocess

En stor del av det kapital vi förvaltar är våra kunders pensioner och långsiktiga sparande. För att kunna erbjuda våra kunder trygga pensioner och försäkringar behöver vi ha ett långsiktigt perspektiv på våra investeringar. Som ansvarsfull kapitalförvaltare vill vi åstadkomma konkurrenskraftig avkastning och bidra till utvecklingen mot en hållbar värld.

I kapitalförvaltningen väger vi löpande in hållbarhetsrisker i våra investeringsbeslut. Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle hända, skulle kunna påverka investeringens värde negativt. Hållbarhetsrisker kan därmed påverka den traditionella försäkringens avkastning. Vilka hållbarhetsrisker som kan påverka den traditionella försäkringen beror på vilka tillgångar vi väljer att investera i. Alla tillgångar har någon form av hållbarhetsrisk. Hållbarhetsrisker handlar däremot inte om hur investeringar i sig påverkar miljö och klimat, sociala faktorer eller bolagsstyrningsfrågor. I våra interna styrdokument och governanceprocesser framgår hur hållbarhetsrisker vägs in.

Vår syn är att innehavsbolag som förstår och integrerar hållbarhetsrisker i sin affärsstrategi kommer att vara framgångsrika. Hållbarhetsrisker kan påverka den traditionella försäkringens avkastning om de materialiseras. Innehav i bolag med betydande exponering mot såväl omställnings-, som fysiska klimatrisker, kan medföra en sårbarhet om hållbarhetsriskerna materialiseras och leda till att tillgångarnas värde sjunker. Otillräcklig bolagsstyrning och kontrollstruktur kan till exempel leda till missförhållanden som kan påverka innehavsbolagets aktiekurs negativt. Vi bedömer att integrering av hållbarhetsrisker i Folksams investeringsbeslut är avgörande för att uppnå en långsiktigt god avkastning för traditionell försäkring.

Vår portfölj består av olika tillgångsslag såsom obligationer, noterade aktier, direktägda fastigheter inom Sverige och det vi kallar för alternativa placeringar. I Folksams arbete med hållbarhet ingår att vi tar hänsyn till hållbarhetsrisker i samtliga tillgångsslag.

När vi utvärderar en specifik tillgångs hållbarhetsrisker tittar vi alltså primärt på tre delar: miljömässiga risker, sociala risker och bolagsstyrningsrisker. För tillgångsslaget aktier väljer vi i urvalsprocessen genom screening bort bolag med höga hållbarhetsrisker. Baserat på bolagens ESG-betyg hos en internationellt välkänd dataleverantör och därtill en egen intern, separat analys väljer vi in bolag med högre ESG-betyg och därmed lägre hållbarhetsrisker. Under innehavstiden utvärderar vi hållbarhetsriskerna genom screening och i samband med påverkansdialoger. Vid fastighetsinvesteringar sätter vi tydliga miljömål på energianvändning, koldioxidutsläpp och miljöcertifieringar.

Alla fastighetsinvesteringar omfattas av Folksams placeringskriterier. Inför en investering gör vi grundliga analyser av både byggnaden och marken den står på utifrån ett miljömässigt perspektiv, i syfte att reducera miljömässiga risker kopplade till både byggnad och mark. Vidare utvecklar vi inte fastigheter åt verksamheter inom exempelvis pornografi, tobak eller andra branscher som strider mot vår placeringskriterier, samtidigt som vi är noggranna när det kommer till vilka hyresgäster vi släpper in. Detta är Folksams sätt att begränsa risker utifrån ett socialt perspektiv.

Inom ränteplaceringar investerar vi endast i obligationer utgivna av överstatliga organisationer som Världsbanken samt i ett fåtal utvalda länder, i syfte att reducera hållbarhetsrisker. När det gäller specifikt företagsobligationer har vi en hållbarhetsprocess som i stor utsträckning påminner om våra processer för aktieinvesteringar. Företagsobligationer är ett sätt för företag att finansiera sin verksamhet och därmed anser vi att det är mer relevant att analysera emittenten snarare än det specifika instrumentet.

Alternativa placeringar är typiskt sett mindre likvida än exempelvis noterade aktier, och görs med en mycket lång tidshorisont. Alternativa placeringar omfattas, precis som alla tillgångsslag, av Folksamgruppens placeringskriterier. Här ser vi att det i första hand är inför en investering vi kan vara med och reducera risker, genom att säkerställa att den fond eller det bolag vi investerar i uppfyller våra placeringskriterier. I tillägg till det har vi även kontinuerliga möten med innehav för att följa upp hållbarhetsrelaterade risker.

Om hållbarhetsrelaterad information som lämnas innan avtal ingås

Försäkringen främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att vår kapitalförvaltning påverkar och utesluter investeringar. Information om försäkringens miljörelaterade och sociala egenskaper finns i hållbarhetsbilagan innan avtal ingås som finns i slutet av denna förköpsinformation.

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster.

Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss
telefon: 0771-950 950
webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal.

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation.

Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta Kundombudsmannen
telefon: 020-65 52 53
e-post: kundombudsmannen@folksam.se
webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd
Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det ett antal andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Personförsäkringsnämnden
Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)
ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande.

Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd.

Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
telefon: 08-508 860 00
e-post: arn@arn.se
webb: arn.se

Allmän domstol
Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå
Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm
telefon: 0200-22 58 00
webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning
Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Konsumentverket
webb: hallakonsument.se

Vänta inte för länge
Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadehändelsen/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande. Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Om intressekonflikter

En intressekonflikt uppkommer där olika parter har intressen som konkurrerar med varandra. Intressekonflikter kan t.ex. uppkomma mellan olika bolag inom eller mellan någon av Folksams försäkringsgrupper, mellan ett Folksambolag och dess anställda samt mellan ett Folksambolag och dess avtalsparter. Intressekonflikter kan också uppkomma mellan Folksam och dess kunder, men också mellan två kunder till Folksam.

Folksam har ett internt regelverk avseende hantering av intressekonflikter som syftar till att säkerställa att intressekonflikter som riskerar att skada en kund förebyggs och hanteras.

Folksam vidtar lämpliga åtgärder för att så långt det är möjligt förhindra att intressekonflikter som skulle kunna skada kunders intressen uppkommer i verksamheten. Folksam arbetar även löpande med att identifiera områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma genom bland annat intressekonfliktsanalyser. Om en intressekonflikt trots det skulle uppkomma och de åtgärder som vidtas för att hantera denna inte är tillräckliga utan riskerar att kunna påverka kundernas intressen negativt kommer Folksam att upplysa om intressekonflikten innan försäkringsavtal ingås.

Prislista

Pensionsförsäkring med traditionell förvaltning

Gäller från och med 1 mars 2021.

I försäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnaderna täcks genom avgifter, som tas ut genom avdrag på sparpremien eller genom uttag från försäkringskapitalet.

Folksam kan ändra nivån och sättet att ta ut avgifter under försäkringstiden. Normalt sker det vid slutet av en premieperiod och ändringen träder då ikraft vid nästa premieperiod.

Lägsta sparpremie samt aktuella avgifter och skatter för denna försäkring framgår nedan.

Premie, avgift, skatt	Pris
Sparpremie – betalas löpande eller genom engångsinbetalning – kan vara fastställd till ett visst belopp (fast premie) eller följa prisbasbeloppets förändringar (växande premie), vilket innebär att den justeras varje år.	Löpande premie: 400 kr/månad Engångspremie: lägst 12 000 kr
Premieavgift – avgift som tas ut på varje premie som är insatt inom en kalendermånad och understiger 1 miljon kronor	1 %
Fast avgift – årlig avgift som tas ut månadsvis från försäkringskapitalet – består av ett fast belopp.	288 kr/år
Kapitalförvaltningsavgift – avgiften belastar avkastningen och dras därför inte från försäkringskapitralet	0,04 %/år
Kapitalavgift – årlig avgift som tas ut månadsvis från försäkringskapitalet	0,8 % av försäkringskapitalet/år
Aviseringsavgift – vid betalning av löpande premie via inbetalningskort *Inbetalning av premie via Autogiro samt inbetalning av extra premie och engångspremie är avgiftsfri.*	För närvarande tas ingen avgift ut
Avgift vid ändring av avtal – t.ex. ändring av utbetalningsålder eller utbetalningstid	För närvarande tas ingen avgift ut
Premieavgift Avgift som tas ut på varje premie som är insatt inom en kalendermånad och understiger 1 miljon kronor.	
Återbetalningsskyddet kostar ingenting. Däremot får den som har valt återbetalningsskydd inte ta del av arvsvinst, som uppstår när en försäkringstagare som inte valt återbetalningsskydd avlider.	

<table>
<tr><th>Premie, avgift, skatt</th><th>Pris</th></tr>
<tr><td>Flyttavgift
– en fast avgift som ska täcka administrativa kostnader för flytten
– en rörlig avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader för försäkringen
– Vid flytt mellan bolag i Folksam kan lägre avgifter gälla.</td><td><table>
<tr><th>Försäkringsår</th><th>Flyttavgift</th></tr>
<tr><td>År 1</td><td>Flytt medges ej</td></tr>
<tr><td>År 2 – 5</td><td>2 % av flyttbart kapital + 400 kr</td></tr>
<tr><td>År 6 – 10</td><td>1 % av flyttbart kapital + 400 kr</td></tr>
<tr><td>År 11 –</td><td>400 kr</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Avkastningsskatt
– tas ut genom avdrag på återbäringsräntan
– betalas in av Folksam</td><td>15 % av skatteunderlaget, vilket utgörs av försäkringens värde den 1 januari multiplicerat med föregående års genomsnittliga statslåneränta, dock lägst 0,5 procent.</td></tr>
<tr><td>Särskild löneskatt
– betalas av enskild näringsidkare och delägare i handels- eller kommanditbolag</td><td>24,26 % av pensionskostnaden</td></tr>
<tr><td>Preliminär skatt vid utbetalning av pension
– vid utbetalning ur försäkringen drar Folksam preliminär inkomstskatt</td><td>30 % av pensionsbeloppet</td></tr>
</table>

Rådgivning

Folksam kan tillhandahålla rådgivning om de försäkringsprodukter som Folksam distribuerar. Folksams rådgivning är begränsad till försäkringar som Folksam är försäkringsgivare för.

Folksam lämnar således inte rådgivning som grundar sig på en opartisk och personlig analys.

Ersättning till anställda

Folksams anställda ersätts genom en fast månadslön och tar inte emot ersättning som baseras på försäljningen.

Hållbarhetsbilaga innan avtal ingås för

Kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring med traditionell förvaltning

S40972 23-06

Senast uppdaterad 2023-06-01
Folksam Ömsesidig Livförsäkring

Folksam

Produktnamn: Kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring med traditionell förvaltning
Identifieringskod för juridiska personer: 549300R930V9XXBC0H73

Miljörelaterade och/eller Sociala egenskaper

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller ett socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.** Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Har denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

☐ **Ja**	☒ **Nej**
☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett miljömål**: ___% ☐ i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☐ i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin	☒ Den **främjar miljörelaterade och sociala egenskaper** och kommer, även om den inte har en hållbar investering som sitt mål, att ha en minimiandel på fem procent hållbara investeringar ☐ i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☒ i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin ☐ med ett socialt mål
☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett socialt mål: ___%**	☐ Den främjar miljörelaterade och sociala egenskaper, men **kommer inte att göra några hållbara investeringar**

Vilka miljörelaterade och/eller sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt

Folksam är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär att vårt långsiktiga klimatmål för produkten är att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Vi har även utvecklat ett särskilt delmål kopplat till våra 86 mest utsläppsintensiva aktieinnehav, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science based target, SBT) senast 2025. För att uppnå detta för vi individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag, där vi diskuterar möjligheter och utmaningar kopplat till det specifika bolagets klimatomställning samt lyfter fram vikten av konkreta mål rörande omställningen. Vi rapporterar framstegen i dessa påverkansdialoger årligen.

När det gäller sociala frågor innefattar vårt arbete som ägare bland annat att vi vill att våra portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse.

Vi vill att våra innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Folksamgruppen har sedan 2001 ett antal placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och alla tillgångar som vi investerar i. Dessa placeringskriterier är uppdelade i två ben: uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad vi kan investera i och inte, vilket innebär att vi bland annat utesluter investeringar i tobak, pornografi, kontroversiella vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Samtidigt styr våra påverkande kriterier vårt arbete med att försöka påverka de tillgångar vi äger att ta ett större ansvar för klimat & miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt anti-korruption.

Vår inställning är i första hand nämligen inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det är med våra påverkande kriterier som grund, samt Ägarpolicy, som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för Ansvarsfullt ägande. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Sammantaget bidrar vår traditionella förvaltning till att främja produktens miljörelaterade och sociala egenskaper. Vår vision om att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld genomsyrar allt vi gör, och innebär att vi helt utesluter kontroversiella branscher och bolag samtidigt som vi hela tiden strävar efter att de tillgångar vi faktiskt äger ska ta ett större ansvar i hållbarhetsfrågor. Du kan läsa mer om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i vår ägarpolicy, placeringskriterier och på vår hemsida.

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

- ***Vilka hållbarhetsindikatorer används för att mäta uppnåendet av var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?***

Hållbarhetsindikatorer för miljörelaterade egenskaper:

- Utsläpp av växthusgaser
- Koldioxidavtryck
- Investeringsobjektens växhusgasintensitet
- Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål

Vidare hindrar våra uteslutande kriterier oss från att investera i följande verksamheter:

Cannabis	**x***
Illegala vapen	**x**
Kolkraft	**x****
Oljesand	**x*****
Pornografi	**x**
Spel	**x******
Tobak	**x*******

** Utesluter bolag med över 5 procent eller mer av sina intäkter kommer från produktion av icke medicinsk cannabis.*
*** Utesluter bolag med över 30 procent av omsättningen från verksamhet baserad på termisk kol (i första hand kraftbolag) samt över 5 procent eller mer av omsättningen som kommer från termisk kol (i första hand gruvbolag).*
**** Utesluter energibolag med över 10 procent eller mer av sina intäkter från oljesand.*
***** Utesluter spelbolag där 5 procent eller mer av sina intäkter kommer från spel.*
****** Utesluter bolag som producerar tobak samt bolag med över 5 procent eller mer av sina intäkter som kommer från distribution av tobak.*

Vidare medför våra påverkande kriterier samt ägarpolicy att vi hela tiden ska sträva efter att de tillgångar vi äger ska ta hänsyn till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Detta innebär att vi bland att mäter och följer upp:

- Överträdelser av FN:s globala överenskommelse
- Överträdelser av OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Mångfald i bolagsstyrelser

- ***Vilka är målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra, och hur bidrar den hållbara investeringen till dessa mål?*** .

Vår övergripande nettonollambition innebär att vårt miljömål för varje specifik aktieinvestering är att samtliga aktieinnehav ska arbeta med utsläppsreducering och en omställning i linje med Parisavtalet. Vidare föreskriver vår ägarpolicy att vi ska verka för att våra portföljbolag antar vetenskapligt förankrande klimatmål för verksamheten som anger utsläppsminskningar av växthusgaser i linje med Parisavtalet.

Science Based Targets Initiaive (SBTi) är en organisation som bland stöttar bolag med ramverk och validering av klimatomställningsmål. Ett så kallat Science Based Target (SBT) innebär enkelt uttryckt att bolaget har utvecklat klimatmål som är baserade på den senaste forskningen för vad som krävs för att sänka utsläppen i linje med målen i Parisavtalet. Givet

att de mål som godkänns av SBTi är förenligt med Folksams ägarpolicy, har vi gjort bedömningen att ett bolag som har ett godkänt SBT är en hållbar investering enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Ett SBT är emellertid inget absolut krav för att vara en hållbar investering; ett portfölbolag kan lika gärna använda sig av ett likvärdigt ramverk.

Folksam är även en stor investerare i gröna obligationer. Gröna obligationer är räntebärande instrument där kapitalet används till olika klimat- och miljöförbättrande projekt, exempelvis förnybar energi, energieffektivitet, rena transporter eller avfallshantering. Utgivare av de instrument vi investerar i är ofta kommuner och regioner, vilket innebär att vi kan låna ut våra kunders pengar till låg risk samtidigt som de bidrar till omställningen mot ett hållbart samhälle. För att en investering i en grön obligation ska bedömas som hållbar kräver Folksam att den gröna obligationen lever upp till Green Bond Principles, ett ledande internationellt ramverk.

På vilket sätt orsakar inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra någon betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål för hållbar investering?

För att kunna anses vara en hållbar investering enligt förordningen (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar krävs att investeringen inte heller orsakar betydande skada på något miljömål eller socialt mål.

Vi säkerställer att våra investeringar inte orsakar betydande skada på flera olika sätt. Vi screenar löpande vår placeringsportfölj för att säkerställa att de tillgångar vi äger inte strider mot våra placeringskriterier. Screeningen görs minst fyra gånger per år och görs dels utifrån kontroversiella produkter som exkluderas av våra uteslutande kriterier, dels utifrån normer och konventioner. I det senare utgår vi bland annat från FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot. Beslut om konsekvenser av denna screening fattas internt av Bolagsstyrningskommittén – ett internt besutsorgan som utgörs av bland annat chef Ansvarsfullt ägande, chef Placering och Ägande samt biträdande chef Kapitalförvaltning och Hållbarhet.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbeslut mest negativa konskevenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämning av korruption och mutor.

Hur har indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktats?

Våra uteslutande kriterier, där vi bland annat exkluderar verksamheter inom tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi och andra kontroversiella branscher, reducerar riskerna för att våra investeringar ska göra någon betydande skada på på sociala mål.

I tillägg till det följer vi löpande samtliga indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att säkerställa att de hållbara investeringarna inte orsakar betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål. Mer information om hur vi beaktar våra negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer ges i avsnitt ”Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer”.

Hur är de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

Folksams påverkande kriterier och ägarpolicy säger att vi hela tiden ska verka för att de tillgångar vi äger bedriva sina verksamheter i linje med FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. I de fall vi upptäcker att något av våra innehav har gjort en överträdelse av exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller FN:s Global Compact analyserar vi fallet med hjälp av bland annat data från våra dataleverantörer, och inleder i de fall det bedöms vara påkallat en incidentdialog med det aktuella innehavet. Dessa incidentdialoger fokuserar på innehav som allvarligt och strukturellt bryter mot internationella konventioner, ochavslutas först så snart en tydlig förbättring har setts från det aktuella bolaget. Om utfallet av dialogen däremot är negativt och inga påverkansaktiviteter bedöms vara framgångsrika kan avyttring av innehavet bli aktuellt.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonomins mål, och åtföljs av särskilda EU-kriterier.

Principen om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

- [x] Ja,
- [ ] Nej

Folksam beaktar negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för investeringar i den traditionella förvaltningen. Det sker genom att Folksam löpande screenar portföljerna utifrån placeringskriterierna samt analyserar hållbarhetsdata från mätningar av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete så att de blir bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och sker både i egen regi och tillsmmans med andra investerare. Med hjälp av mätningarna av indikatorerna säkerställer Folksam också att investeringarna fortfarande uppfyller uppställda placeringskriterier och inte borde uteslutas eller minskas.

Miljö och klimat
Vi beaktar följande indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för miljö och klimat.

- Utsläpp av växthusgaser inklusive koldioxidavtryck
- Investeringsobjekts växthusgasintensitet
- Exponering mot bolag i den fossila sektorn

Analyserna av mätningar av indikatorerna är en del i arbetet för att säkerställa att Folksams uppsatta miljömål uppfylls. Folksams påverkansarbete inom miljö och klimat går ut på att som ägare vara med och stötta samt påverka bolag med stora utsläpp i deras klimatomställning utifrån Folksam långsiktiga ambition om att placeringsportföljen ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050. Genom att försöka påverka befintliga portföljbolag snarare än att exkludera dem hoppas vi kunna bidra till en verklig omställning i den reala ekonomin.. Vi vill att alla bolag vi äger ska rapportera utsläppsdata samt anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål. För att lyckas med detta har Folksam bl a som delmål att koldioxidavtrycket från våra aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent fram till 2025 (basår 2019), samtidigt som vi ska påverka våra portföljers största utsläppare att anta vetenskapligt förankrade klimatmål. För att följa våra framsteg inom klimatomställning och utsläppsreduktion mäter och rapporterar vi våra aktieportföljers utsläpp av växthusgaser på kvartalsbasis. Analyserna publiceras dels i Folksamgruppens kvartalsrapporter, dels på helårsbasis i vår Års- och Hållbarhetsredovisning. Data för dessa analyser hämtas från MSCI, en välkänd och global leverantör av hållbarhetsdata.

För företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen utesluter Folksam bolag med över 30 procent av omsättningen från verksamhet baserad på termisk kol (i första hand kraftbolag) och över 5 procent eller mer av omsättningen som kommer från termisk kol (i första hand gruvbolag), samt oljesand, där vi utesluter energibolag med över 10 procent av omsättning från oljesand. Folksam analyserar och justerar löpande produktens innehav utifrån exponering av energisektorn, där ambitionen hela tiden är att välja i de bolag som bedöms vara bäst positionerade i klimatomställningen relativt deras konkurrenter.. Vårt arbete har lett till att Folksam har förfinat urvalsprocessen ytterligare, vilket innebär att kraven på de energibolag som Folksam kan äga har höjts.

Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter
Socialt ansvar och mänskliga rättigheter är breda begrepp. För folksam innefattar detta bland annatatt vi vill att de tillgångar vi äger
systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar.
Vi screenar våra portföljer löpande för att säkerställa att de tillgångar vi äger in strider med våra utslutande kriterier. Vidare beaktar vi följande indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för sociala förhållanden och mänskliga rättigheter.

- Överträdelser av FN Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella företag
- Ojusterad löneklyfta mellan könen
- Exponering mot kontroversiella vapen

I enlighet med Folksams placeringskriterier ska Folksams påverkansarbete gå ut på att alla tillgångar som Folksam äger ska ta ansvar för mänskliga rättigheter genom hela värdekedjan. Folksam analyserar och beaktar löpande resultatet av mätningarna av ovan indikatorer för att säkerställa att de bolag Folksam äger uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför. Folksam strävar även efter att de portföljbolag som inte redan gör det åtar sig att följa och årligen rapportera i enlighet med principerna i FN:s Global Compact. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse.

Resultatet av mätningarna styr även Folksams påverkansarbete för att uppnå att våra innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på

plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Vårt påverkansarbete inom mänskliga rättigheter bedrivs bland annat på bolagsstämmor, i investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav. Vi har exempelvis vid ett flertal bolagsstämmor ställt frågor till våra innehav rörande hur de arbetar för att säkerställa sunda arbetsvillkor för både deras leverantörer och underleverantörer, dessutom har vi deltagit i flera tematiska påverkansprojekt på samma tema, bland annat kring arbetsvillkor i kakaoindustrin.

Bolagstyrningsfrågor och bekämning av mutor och korruption
I begreppet bolagsstyrningsfrågor inkluderar Folksam både rena styrningsfrågor som rör styrelsers sammansättning och mångfald, samt regelefterlevnad och ersättningsfrågor.

Exempel på indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för bolagstyrningsfrågor och bekämpninga av mutor och korruption:

- Jämnare könsfördelning mellan styrelserna
- Överträdelser avt FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag

Även i denna del styr resultatet av mätningarna Folksams påverkansarbete. Folksam arbetar för att tillgångar Folksam äger har ett väldefinierat system för företagsstyrning som balanserar olika intressenters intressen. Med bolagsstyrning avses en uppsättning regler som definierar rättigheter, ansvar och förväntningar mellan olika intressenter i styrningen av företag.

Folksam arbetar också aktivt för att påverka innehaven att systematiskt förebygga alla former av mutor, korruption och andra oegentligheter i sina affärsrelationer. I detta arbete utgår vi från FN:s konvention mot korruption samt motsvarande princip i FNs Global Compact. Vi vill vidare att företagen har en uppförandekod på plats, samt ett riskhanteringssystem för att förhindra olika former av oegentligheter i värdekedjan.

Vilken investeringsstrategi följer denna finansiella produkt?

Investeringsstrategin styr investeringsbeslut på grundval av faktorer som investeringsmål och risktolerans.

Folksams ägarpolicy är ett styrande dokument som vägleder oss i hur vi ska bete oss för att nå en långsiktigt god avkastning på det förvaltade kapitalet samt hur vi ska verka för att våra innehavs verksamheter bidrar till en hållbar värld.

Aktier

Vår svenska aktieförvaltning består av ett urval av de största och mest handlade aktierna på Nasdaq Stockholm. Vår utländska aktieportfölj utgörs av stora och medelstora bolag världen över. Folksams svenska respektive utländska aktieportfölj konstrueras enligt följande förfarande:

- Bolagen i våra respektive investeringsunivers, det vill säga den grupp av bolag vi har möjlighet att investera i när det gäller svenska respektive utländska aktier, screenas utifrån Folksams uteslutande placeringskriterier, för att på så vis sortera bort de bolag som inte uppfyller våra kriterier.
- Av de bolag som blir kvar görs en kvalificering baserat på bolagens ESG-betyg, där de med högre betyg väljs ut.
- Utöver ovan steg ska även koldioxidavtrycket från portföljen, mätt som bolagens utsläpp (scope 1 + 2) dividerat med bolagets omsättning (USD) och viktat utifrån

företagets storlek i portföljen, vara lägre än koldioxidavtrycket i respektive investeringsunivers.

Detaljer i ovanstående process skiljer sig något mellan svenska och utländska aktieportföljen, men principen är densamma: vi exkluderar alla bolag och branscher som strider mot våra uteslutande kriterier, och väljer därefter in de bolag som har högst ESG-betyg relativt deras konkurrenter. Bolagens ESG-betyg inhämtas från en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata.

När portföljerna är sammansatta screenas de löpande med hjälp av våra samarbetspartners och våra externa leverantörer av hållbarhetsdata, för att säkerställa att innehaven fortsätter att uppfylla våra placeringskriterier.

Räntebärande instrument

Räntor, liksom alla tillgångsslag, omfattas av våra placeringskriterier och därmed sker en bedömning av emittenters lämplighet utifrån ett hållbarhetsperspektiv inför varje ny investering. Detta prövas sedanprövas årligen.

Folksamgruppen söker aktivt investeringsalternativ utifrån ett hållbarhetsperspektiv och vi investerar endast i ett fåtal länder. Vi har sedan 2016 fokuserat på tematiska investeringar i gröna obligationer samt i hållbara (ex. sociala) obligationer från överstatliga organisationer som Världsbanken. Vi investerar endast i gröna obligationer som uppfyller Green Bond Principles, vilket bland annat reglerar innehåll och rapportering av de projekt som finansieras utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Folksamgruppen för löpande hållbarhetsdialoger med utgivarna av de ränteinstrument vi investerar i. Hur dessa diskussioner ser ut skiljer sig åt mellan olika investeringar. Vår utgångspunkt är alltid att välja diskussionsfrågor utifrån en väsentlighetsanalys, där vi initialt försöker identifiera vilka frågor som är mest relevanta för den aktuella utgivaren.

Specialplaceringar

Våra placeringskriterier omfattar samtliga tillgångsslag, inklusive Specialplaceringar. Hur processen för investeringen hanteras i praktiken skiljer sig åt beroende på om det är en direkt eller indirekt investering.

För investeringar där Folksamgruppen endast blir indirekt ägare till innehav (exempelvis fondinvesteringar) sker ett rigoröst arbete innan investeringen för att säkerställa att Folksamgruppen har ett kontraktuellt åtagande från förvaltaren att följa våra placeringskriterier. Det innebär att fonden förbjuds att göra investeringar i strid med de uteslutande kriterierna, samt åtar sig att följa de påverkande kriterierna i sin ägarstyrning. Vi genomför även en granskning av relevant dokumentation och processer inför en investering.

Vid en direkt investering görs – utöver att säkerställa att investeringsobjektet uppfyller våra placeringskriterier – även en genomgående granskning av verksamheten i det potentiella bolaget. Folksams avdelning för Ansvarsfullt ägande ingår i detta arbete.

Hållbarhetsarbetet i våra specialplaceringar följs upp och diskuteras årligen vid möten tillsammans med våra investeringsobjekt. För detta ändamål har vi tagit fram en checklista, en ESG questionnaire, baserad på underlag från PRI som vi utgår ifrån vid dessa möten. I de

fall denna diskussion lämnar frågetecken kring investeringsobjektets hållbarhetsarbete följer vi självklart upp detta.

Fastigheter

Folksamgruppens fastighetsverksamhet präglas av ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Med det menar vi att ett miljömedvetet och socialt hållbart förhållningssätt genomsyrar hela fastighetsorganisationen.

Vi sätter tydliga miljömål på lång och kort sikt inom tre utvalda fokusområden; energi och klimat, miljöcertifieringar och gröna hyresavtal. Alla fastigheter omfattas, precis som alla tillgångsslag, av Folksamgruppens etiska investeringskriterier.

Transaktionsteamet arbetar efter en dokumenterad och strukturerad förvärvsprocess som beskriver hela förfarandet och de olika utvärderingssteg som ett förvärv omfattar. Genom en så kallad Due Diligence undersöks och utvärderas fastighetens tekniska, miljömässiga, finansiella och legala förutsättningar och risker. Frågor ställs om fastighetens dokumenterade miljöklassning, eller så görs en bedömning av fastighetens möjligheter att miljöcertifieras och till vilken standardnivå.

Vid investeringar i det befintliga fastighetsbeståndet ställs specifika leverantörskrav vid upphandling och entreprenadkontrakt. Uppförandekod för leverantörer, tillsammans med övriga leverantörskrav, är inarbetade i våra avtalsmallar och stöddokument. Vårt fastighetsteam arbetar löpande med att följa upp, utvärdera och utveckla hållbarhetskrav tillsammans med samarbetspartners, leverantörer och entreprenörer.

- ***Vilka är de bindande delarna i investeringsstrategin som används för att välja de investeringar som uppnår var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?***

Hållbarhet är en helt integrerad del av vår investeringsprocess. Arbetet styrs utifrån våra placeringskriterier, våra principer för aktieägarengagement samt ägarpolicy.

- ***Hur stor är minimiandelen för att minska omfattningen av de investeringar som beaktades innan investeringsstrategin tillämpades?***

Nuvarande investeringsstrategi omfattar samtliga investeringar i den finansiella produkten.

Praxis för god styrning omfattar sunda förvaltningsstrukturer, förhållandet mellan anställda, personalersättning och efterlevnad av skatteregler.

- ***Vad är policyn för att bedöma praxis för god styrning i investeringsobjekten?***

Folksam väljer de bästa bolagen i respektive bransch baserat på deras ESG-betyg. Därmed väljer vi de bolag som fått högst betyg inom bolagsstyrningsrelaterade frågor, samtidigt som vi väljer bort de bolag med sämst betyg inom samma område.

Vidare bedriver vi ett aktivt påverkansarbete i samtliga våra innehav för att på så vis säkra en god bolagsstyrning. Vårt påverkansarbete styrs i stor utsträckning av våra påverkande kriterier vilka i sin tur är baserade på bland annat FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt av Folksams ägarpolicy. Folksams ägarpolicy är ett styrande dokument som vägleder oss i hur vi ska bete oss för att nå en långsiktigt god avkastning på det förvaltade kapitalet samt hur vi ska verka för att våra innehavs verksamheter bidrar till en hållbar värld.

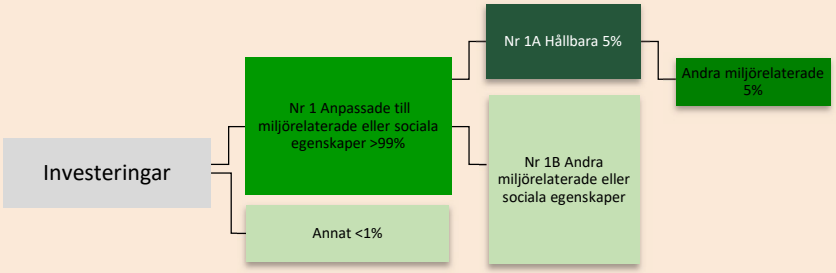
Folksams ägarpolicy säger bland annat att vår ägarstyrning i svenska bolag i huvudsak ska baseras på vad som föreskrivs i Svensk Kod för Bolagsstyrning (”Koden”). Syftet med Koden är att stärka förtroendet för de svenska börsbolagen genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. Koden kompletterar lagstiftning och andra regler genom att ange en norm för god bolagsstyrning på en högre ambitionsnivå. För utländska bolag ska Folksam utgå från de tankar och resonemang som ligger bakom Koden, om det inte finns skäl att göra nationella avvikelser i linje med god sed inom bolagsstyrning.

Givet innehållet i vår ägarpolicy, där vi deklarerar att vi vill att de tillgångar vi äger följer FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag analyserar vi våra innehav för att säkerställa att de följer praxis för god styrning. Vi mäter även överträdelser av dessa två ramverk respektive avsaknad av efterlevnadsmekanismer.

Folksam är även aktiva inom Institutionella Ägares Förening (IÄF), där vi verkar för att Koden kontinuerligt vidareutvecklas och anpassas för att bättre svara mot såväl ägarnas som bolagens behov. Sammantaget bidrar våra påverkande kriterier, ägarpolicy samt övergripande påverkansarbete inom detta område till att säkra att vår aktieportfölj följer praxis för god bolagsstyrning.

Vilken tillgångsallokering är planerad för den finansiella produkten?

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller socialaegenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr 2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

Kategorin **Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:
-Underkategorin **Nr 1A Hållbara** omfattar utlovade miniminivån hållbara investeringar med miljömål eller sociala mål.
-Underkategorin **Nr 1B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar

Främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper: >99%
Genom Folksams investeringsprocess säkerställer vi att alla Folksams investeringar främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper. Mer om hur Folksam arbetar med ansvarfulla investeringar kan du läsa i avsnitt ”*Vilka miljörelaterade och/eller sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt*”

Annat: <1%
Under övriga investeringar finns derivat som handlas för mer kortsiktig exponeringshantering. Hela Folksams kapitalförvaltning styrs av vår placeringskriterier

samt ägarpolicy. Detta innebär att eventuella derivatpositioner tas med utgångspunkt i dessa ramverk.

Har hållbara investeringar som mål: 5%
Folksam har en miniminivå om fem procent hållbara investeringar enligt EU:s regleverk. Definitionen av en hållbar investering enligt EU:s regelverk framgår på sid 1. Läs mer om vilka investeringar det är i tidigare avsnitt *"Vilka är målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra, och hur bidrar den hållbara investeringen till dessa mål?"*

- ***Hur uppnår användningen av derivat de miljörelaterade eller sociala egenskaper som den finansiella produkten främjar?***

Hela Folksams kapitalförvaltning styrs av vår placeringskriterier samt ägarpolicy. Detta innebär att eventuella derivatpositioner tas med utgångspunkt i dessa ramverk i åtanke.

Taxonomi-förenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:
- **omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investerings-objektens gröna verksamheter
- **kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjek ten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi
- **driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjek tens gröna operativa verksamheter.

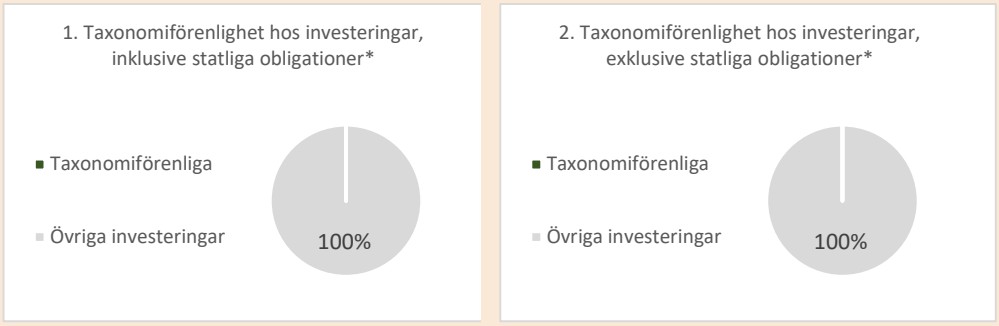
Möjliggörande verksamheter gör det direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.
Omställningsverks amheter är verksamheter som det ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

Till vilken lägsta nivå är de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med kraven i EU-taxonomin?

Produkten åtar sig för närvarande inte att göra några investeringar som är taxonomiförenliga. Det beror på att det saknas dataunderlag för att bedöma om de investeringar produkten gör är taxonomiförenliga.

I takt med att dataunderlagen blir bättre kommer vi att uppdatera informationen.

De två diagrammen nedan visar i grönt minimiprocentandelen investeringar som är förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomianpassade statliga obligationer är*, visar den första grafen taxonomianpassningen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar taxonomianpassningen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.

* *I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar I statspapper*

- ***Vilken är minimiandelen investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?***

Produkten åtar sig för närvarande inte heller att göra några taxonominförenliga investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter. Det beror på att det saknas dataunderlag samt att taxonomins klassificeringssystem ännu ej är fullt utvecklat.

är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt EU-taxonomin.

Vilken är minimiandelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte är förenliga med EU-taxonomin?

Produkten har en minimiandel hållbara investeringar med miljömål på 5%. Som en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA) är vårt långsiktiga klimatmål för produkten att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Vilken är minimiandelen socialt hållbara investeringar?

Produkten har i dagsläget ingen minimiandel socialt hållbara investeringar.

Vilka investeringar är inkluderade i ”Nr 2 Annat”, vad är deras syfte och finns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Under ”nr 2 Annat” investeringar finns derivat som handlas för mer kortsiktig exponeringshantering.

Referensvärden är index för att mäta om den finansiella produkten uppnår de miljörelaterade eller sociala egenskaper som den främjar

Har ett specifikt index valts som referensvärde för att bestämma om denna finansiella produkt överensstämmer med de miljörelaterade och/eller sociala egenskaperna som den främjar

Produkten följer inget jämförelseindex.

Var kan jag hitta mer produktspecifik information på nätet?

Mer produktspecifik information finns på webbplatsen:

folksam.se/hallbarhetsupplysningar-enligt-eus-regelverk